

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 februari 2021

Zaaknummer : 777942
Afdeling : Welzijnszaken
Portefeuillehouder : J.F. Struijf
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Concept verwervingsstrategie jeugdhulp

SAMENVATTING

De overeenkomsten voor jeugdhulp lopen af op 31 december 2021. Om te komen tot nieuwe overeenkomsten per 2022 is in regionaal verband de concept Verwervingsstrategie jeugdhulp IJmond en Zuid-Kennemerland opgesteld. Op basis van de definitieve verwervingsstrategie (besluitvorming maart 2021) zal de inkoop van de jeugdhulp verder worden voorbereid.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

- Jeugdwet
- Verordening Jeugdhulp Heemstede 2015
- Beleidsplan sociaal domein 2019-2023

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met de concept verwervingsstrategie jeugdhulp IJmond en Zuid-Kennemerland.
2. Dit voorgenomen besluit voor te leggen aan de commissie Samenleving om haar zienswijze kenbaar te maken (B-stuk).

INLEIDING

De overeenkomsten voor jeugdhulp lopen af op 31 december 2021. Om te komen tot nieuwe overeenkomsten per 2022 is in regionaal verband de concept verwervingsstrategie jeugdhulp IJmond en Zuid-Kennemerland opgesteld.

In het regionale portefeuillehouderoverleg sociaal domein van 21 januari 2021 hebben de wethouders van de gemeenten in IJmond en Zuid-Kennemerland ingestemd met de concept verwervingsstrategie jeugdhulp. Hierin wordt voorgesteld de jeugdhulp meer integraal, meer in samenhang en zoveel mogelijk in de eigen leefwereld van de jeugdige en het gezin te organiseren. Voor de verwerving van deze jeugdhulp wordt een “dialogogerichte aanbesteding” voorgesteld. Afspraken worden meer dan tot nu toe het geval was, in samenspraak met aanbieders gemaakt.

Samenwerking gemeenten in IJmond en Zuid-Kennemerland

Bij (de voorbereiding op) de verwerving per 2022 werken de gemeenten in de regio's IJmond en Zuid-Kennemerland - evenals bij de verwerving van deze taken per 2015 en per 2018 het geval was - op intensieve wijze samen. De voorliggende concept verwervingsstrategie is dan ook opgesteld in samenwerking met de gemeenten in IJmond en Zuid-Kennemerland.

Bestuurlijke afstemming

Tijdens het inkooptraject zal tussentijds steeds afstemming plaatsvinden in het regionale portefeuillehouderoverleg Sociaal Domein en de vanuit dit overleg

ingestelde stuurgroep inkoop jeugdhulp. Voor die onderdelen waarop besluitvorming nodig is, vindt dit plaats in de colleges van de gemeenten.

Zienswijze

1. De vraag aan de commissie is of zij zich kan vinden in het voorliggende voorstel voor de verwerving van de jeugdhulp en in het bijzonder de geformuleerde uitgangspunten?
2. Deelt de commissie het voorstel om voor de verwerving van de jeugdhulp te kiezen voor een dialooggerichte aanbesteding?

MOTIVERING

Vooraf

Op 1 januari 2015 werd de gemeente verantwoordelijk voor de gehele jeugdhulp: voorheen AWBZ-zorg, Jeugd Geestelijke gezondheidszorg, ambulante jeugdhulp, jeugdhulp met verblijf en jeugdbescherming en -reclassering. Een decentralisatie van taken die tegelijkertijd gepaard ging met een forse bezuiniging van 15% verspreid over meerdere jaren, terwijl het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp sinds 2000 stijgt. De zorgcontinuïteit stond centraal en werd geborgd.

De decentralisatie van de jeugdhulp bleek geen gemakkelijke opgave. Jeugdhulpaanbieders kregen te maken met een verscheidenheid aan gemeentelijke opdrachtgevers, moesten werken met nieuwe bekostigingsmodellen, terwijl ze zelf nog niet altijd in voldoende mate de eigen bedrijfsvoering op orde hadden. Ook vroeg de implementatie van gegevensuitwisseling via de landelijke standaarden veel tijd. En hoewel er sprake was van een decentralisatie werden én worden gemeenten en aanbieders regelmatig geconfronteerd met nadere regelgeving vanuit het Rijk. Een voorbeeld hiervan is de afbakening tussen bijvoorbeeld de gemeentelijke jeugdhulp en de landelijke Wet langdurige zorg, waardoor er met cliënten én budgetten tussentijds werd geschoven.

Kader

De hoofdpoging van de gemeente is het realiseren van een toekomstbestendig sociaal domein. Een belangrijk onderdeel daarvan is de verwerving van jeugdhulpvoorzieningen én daarmee samenhangend de versterking van de verbinding tussen jeugdhulp en de sociale basis. Onze inzet is om jeugdhulp passend en betaalbaar te houden door deze meer te verbinden met de sociale basis en de leefwereld van de jeugdigen, door het realiseren van een meer integraal aanbod met een samenhangende opdracht voor een beperkt aantal strategische partners.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is verantwoordelijk voor (een deel van) de toegang tot ambulante jeugdhulp en biedt zelf ook lichte vormen van begeleiding. De mogelijkheid om te sturen op de toegang tot jeugdhulp is beperkt doordat – naast het CJG - ook huisarts, de medisch specialist, de jeugdrechter en de gecertificeerde instellingen kunnen beslissen over de inzet van jeugdhulp. Dat neemt niet weg dat we de rol van het CJG in de toegang verder versterken o.a. gericht op integraliteit en in samenhang met de andere toegangen in het sociaal domein (Wet maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet). Dit geldt ook voor de regiefunctie van het CJG waar het gaat om het vooraf en tussentijds bepalen van intensiteit, duur en afschaling van jeugdhulp op cliëntniveau.

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 februari 2021

Gelet op de rol van de huisarts bij de toegang tot jeugdhulp wijzen we ook op het belang van de inzet van een praktijkondersteuner Jeugd GGZ in de huisartspraktijk. Deze inzet leidt aantoonbaar tot minder verwijzingen naar duurdere vormen van jeugdhulp doordat de praktijkondersteuner enerzijds zelf lichte vorm van ambulante begeleiding biedt en anderzijds beter verwijst naar passende jeugdhulp veelal in een lichtere vorm. Sinds begin 2020 is een aantal Heemsteedse huisartspraktijken voorzien van een praktijkondersteuner jeugd. Wij gaan in 2021 de mogelijkheden na om dit aanbod uit te breiden naar andere huisartsenpraktijken in Heemstede.

Voor de in te kopen jeugdhulp kiezen we voor meerjarige samenwerkingsrelaties met een overzichtelijk aantal strategisch partners die medeverantwoordelijkheid nemen voor de inhoudelijke en financiële vraagstukken binnen de jeugdhulp. We organiseren dit op regionale schaal in nauwe samenwerking met de gemeenten in IJmond en Zuid-Kennemerland. En daarnaast in bovenregionale afstemming als het om weinig voorkomend specialistisch aanbod gaat.

Uitgangspunten

Ter voorbereiding op de verwerving van jeugdhulp per 1 januari 2022 zijn er in het laatste kwartaal van 2020 en in januari 2021 participatiesessies gehouden met zorgaanbieders, toegang (CJG), onderwijs en ervaringsdeskundigen. Tijdens deze sessies zijn de inhoudelijke uitgangspunten voor de verwerving verkend en geformuleerd.

Uit de participatiesessies is een duidelijke wens naar voren gekomen om de jeugdhulp in de regio's IJmond en Zuid-Kennemerland integraal en zoveel mogelijk in de eigen leefwereld van de jeugdige en het gezin te organiseren, eventueel met ondersteuning van het eigen sociale netwerk. Integrale jeugdhulp vraagt meer samenwerking tussen jeugdhulp-aanbieders en zo min mogelijk schotten in het jeugdhulpaanbod. Tevens moet jeugdhulp in samenhang geboden worden met bijvoorbeeld informele hulp, het onderwijs en het preventieve aanbod in de regio.

In samenwerking met aanbieders, samenwerkingsverbanden onderwijs, jeugd- en jongeren-werk en andere stakeholders uit het veld van jeugdhulp en ervaringsdeskundigen, zijn de volgende inhoudelijke ambities gedefinieerd:

- Normalisering;
- Vindplaatsen versterken;
- Vroegsignalering;
- Jeugdhulp in de leefwereld van de jeugdige;
- Veiligheid voorop;
- Verbinding informele en formele zorg;
- Integraal samenwerken.

De uitgangspunten en ambities zoals die zijn opgehaald zijn afgestemd in het regionale portefeuillehouderoverleg sociaal domein en verwerkt in de concept verwervingsstrategie.

Dialogegerichte aanbesteding

Bij een dialogegerichte aanbesteding worden niet vooraf eisen, kaders en perceelindelingen opgesteld, zoals gebruikelijk in een reguliere aanbesteding. In een

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 februari 2021

dialogogerichte aanbesteding worden – tijdens het inkoopproces én daarna - in samenspraak met de aanbieders afspraken gemaakt. Bij een dialogogerichte aanbesteding ligt de focus van de gemeenten als opdrachtgever op het “wat” (het doorontwikkelen c.q. de transformatie) en bij de strategische partners als opdrachtnemer op het “hoe” (het bieden van passende ondersteuning) van de jeugdhulp.

Het resultaat van de dialogogericht aanbesteding is een set van inhoudelijke, financiële (met o.a. wijze van bekostiging, budget, etc.) en contractuele afspraken met de strategische partners. Deze set aan afspraken vormen de basis waarop de strategische partners de transformatie kunnen realiseren.

Voorgesteld wordt om te kiezen voor een dialogogerichte aanbesteding, omdat het in deze vorm mogelijk is om tijd te nemen voor de inhoudelijke keuzes en die samen met de toekomstige partners te maken en verder uit te werken. Op deze manier worden gemeenten en aanbieders gezamenlijk verantwoordelijk voor de inhoudelijke keuzes. Dit draagt bij aan het tot stand komen van het gewenste strategisch partnerschap.

Voor de dialoog zijn in de concept verwervingsstrategie diverse onderwerpen benoemd. Het doel van het bespreken van deze onderwerpen met de beoogde strategische partners is te komen tot een ambitieuze én haalbare overeenkomst voor de uitvoering van de (specialistische) jeugdhulp. Zowel voor de korte termijn, dat wil zeggen voor de implementatietermijn en start van de overeenkomst, als voor de lange termijn en de ontwikkelopgave. De dialoog moet leiden tot duidelijke afspraken, met bijbehorende prestatieafspraken

Doelen

We beogen met deze verwerving een duurzame ontwikkeling en verbetering van het regionale stelsel voor jeugdhulp. De gemeenten willen met deze dialogogerichte aanbesteding de volgende doelen bereiken:

1. moet resulteren in het contracteren van een voldoende, kwalitatief toereikend en passend aanbod voor huidige en toekomstige cliënten;
2. moet resulteren in het contracteren van aanbieders met een integraal aanbod die de visie en beoogde transformatie onderschrijven, verantwoordelijkheid kunnen nemen voor het “hoe” en dit in partnerschap invullen tijdens de uitvoering;
3. moet passen binnen het beschikbare budget;
4. moet belemmeringen wegnemen die nu worden ervaren om dit mogelijk te maken;
5. moet randvoorwaarden bieden om tijdens de uitvoering invulling te geven aan de transformatie;
6. moet invulling geven aan de behoefte van en benodigde ruimte voor jeugdhulp-aanbieders;
7. moet zekerheden bieden voor zowel de gemeenten als voor de gecontracteerde aanbieders, op het gebied van kwaliteit, veiligheid en financiële bestendigheid;
8. is gericht op partnerschap, samenwerking en gelijkwaardigheid, wat ook tijdens de inkoop veel overleg met aanbieders vergt;

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 februari 2021

9. moet tijdig afgerond zijn, zodat implementatie op 1 januari 2022 mogelijk is en verantwoord kan worden aangevangen met de start van de dienstverlening op basis van de nieuwe contracten.

Aantal aanbieders van jeugdhulp

De verwachting is dat de eis in de inkoop om integrale jeugdhulp te bieden, zal leiden tot minder gecontracteerde aanbieders dan nu. Er wordt op voorhand niet een maximum gesteld aan het aantal te contracteren aanbieders. Tijdens het proces zal blijken hoeveel jeugdhulpaanbieders kunnen voldoen aan de gestelde (integraliteits)eisen en in aanmerking komen voor een overeenkomst.

Ingangsdatum en looptijd

Een stelselwijziging is niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. De nieuwe, samenhangende aanpak is gebaat bij tijd. De relaties tussen partners moeten worden opgebouwd, gemeenten en partners investeren in elkaar en er moet vertrouwen zijn dat die tijd er ook is.

Het doel is om op 1 januari 2022 de overeenkomsten met de strategische partners in te laten gaan. Het is waarschijnlijk dat vanaf die datum nog niet alle afspraken volledig zijn ingevuld. Dit past binnen de dialooggerichte aanbesteding en het gewenste strategische partnerschap: de afspraken blijven ook na de ingangsdatum van de overeenkomst onderwerp van gesprek met de mogelijkheid voor (door)ontwikkeling en nadere invulling.

In het kader van een meerjarig strategisch partnerschap kiezen de gemeenten daarom voor een contractperiode van negen jaar. Uitgaande van de ingangsdatum 1 januari 2022, lopen de contracten tot uiterlijk 31 december 2030. Na het derde jaar en na het zesde jaar vindt een evaluatie plaats zowel op het model als op de prestaties van de gecontracteerde samenwerkingsverbanden.

Risico op vertraging

Voor het doorlopen van het inkoopproces is de tijd beperkt. Tegenvallers in het proces kunnen leiden tot vertraging en het risico dat het niet lukt om met aanbieders goede afspraken te maken vóór de start van de nieuwe overeenkomst per 1 januari 2022. Daarnaast vraag de integraliteits-eis veel aanpassingsvermogen en samenwerking van aanbieders. Of aanbieders in staat zijn tijdig hierop te anticiperen, ook gelet op de gevolgen van de maatregelen tegen het coronavirus, is de vraag.

Er zijn in ieder geval 2 momenten waarop besloten kan worden de verwerving niet door te laten gaan en/of de planning aan te passen t.w.:

- Maart 2021: besluitvorming over de definitieve verwervingsstrategie (go or no go).
- Juni 2021: bepalen of het doel, overeenkomsten per 1 januari 2022, gehaald kan worden. Op dat moment beoordelen we of de planning aangepast moet worden of dat er een alternatief moet worden bepaald om het doel te behalen.

In dit verband merken we op dat de vigerende overeenkomsten die op 1 januari 2018 zijn ingegaan aan de gemeenten nog een optie bieden om deze per 1 januari 2022 met één jaar te verlengen (laatste verlengingsoptie uit de overeenkomsten).

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 februari 2021

Besluitvorming hierover dient, gelet op de bepaling hierover in de overeenkomsten, vóór 1 juli 2021 plaats te vinden. Het ligt op dit moment niet in de rede om van deze mogelijkheid gebruik te maken.

PLANNING

Definitieve verwervingsstrategie

De gemeenteraden van de gemeenten in IJmond en Zuid-Kennemerland worden om een zienswijze gevraagd. Nadat dit in alle betrokken gemeenten heeft plaats gevonden, zal de definitieve verwervingsstrategie worden opgesteld en voor vaststelling aan de colleges worden voorgelegd (medio maart 2021).

In dit verband merken we op dat in december 2020 in opdracht van de VNG en het RIJK door AEF het rapport "Stelsel in groei" is uitgebracht. In de definitieve verwervingsstrategie zullen de uitkomsten van dit rapport – voor zover relevant - worden verwerkt.

Selectiedocument

Op basis van het gestelde in de concept verwervingsstrategie wordt het selectiedocument opgesteld. Dit document zal via een vertrouwelijk voorstel naar verwachting eveneens medio maart 2021 aan de colleges van de regiogemeenten voor besluitvorming kunnen worden voorgelegd. Na vaststelling hiervan kan het inkoopproces worden gestart.

Dialoofase

De dialoofase van het inkoopproces resulteert in een set aan afspraken die de basis vormen waarop de strategische partners de transformatie kunnen realiseren. De afspraken worden in de overeenkomsten verwerkt én worden - voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomsten - voor besluitvorming voorgelegd aan de colleges van de regiogemeenten. Dit traject loopt tot medio augustus 2021.

(Voorlopige) gunning

De (voorlopige) gunning door uw college kan vervolgens in september plaatsvinden, waarna per 1 oktober 2021 kan worden overgegaan tot het sluiten van de betreffende overeenkomsten. Hierna is sprake van een implementatiefase (voor aanbieders en de gemeentelijke organisaties) van minimaal 3 maanden.

De gedetailleerdere planning is opgenomen in de verwervingsstrategie

FINANCIËN

Uitgangspunt is dat de ondersteuning die vanuit de jeugdhulp wordt geboden binnen het daarvoor beschikbare budget.

De transformatie die we voorstaan is gericht op een verbetering van de ondersteuning aan onze inwoners. Ook is het onze bedoeling dat deze verwerving bijdraagt aan het beheersen van de uitgaven voor de jeugdhulp voor een langere periode. Dit door de mogelijkheden te benutten om – samen met de aanbieders - de beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten.

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 februari 2021

COMMUNICATIE

Voor de aanbestedingsprocedure geldt dat we de reguliere communicatiemiddelen (publicatie via Tendered) zullen gebruiken. Na (voorlopige) gunning gaan we tijdig en zorgvuldig hierover communiceren met de cliënten.

BIJLAGEN

1. Concept verwervingsstrategie jeugdhulp IJmond en Zuid-Kennemerland